

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Euroopa Ombudsmani otsus strateegilises uurimises OI/4/2016/EA selle kohta, kuidas Euroopa Komisjon kohtleb puuetega inimesi ELi töötajate ühise ravikindlustusskeemi raames

Otsus

Juhtum OI/4/2016/EA - **Alguskuupäev:** {0} 10/05/2016 - **Soovitus** 10/04/2019 - **Otsuse kuupäev:** {0} 04/04/2019 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Institutsioon nõustus soovitusega) |

2015. aastal leidis ÜRO komitee, et ELi töötajate tervisekindlustusskeem (ühine ravikindlustusskeemi) ei vasta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile. Komitee soovitas ühise ravikindlustusskeemi läbi vaadata, et tagada puuetega seotud tervisevajaduste ulatuslik kaetus.

Pärast kaebuste saamist töötajatelt, kellel oli tekkinud probleeme enda või oma pereliikmete ravikulude täieliku hüvitamisega, viis ombudsman läbi strateegilise uurimise. Ta leidis, et Euroopa Komisjoni suutmatust võtta tõhusaid meetmeid vastuseks komitee soovitusel kujutab endast haldusomavoli. Seetõttu soovitas ta, et komisjon vaataks läbi ühise ravikindlustusskeemi eeskirjad. Samuti esitas ta komisjonile mitmeid soovitusi selle kohta, kuidas ühine raviskeem hõlmab puuetega inimeste vajadusi, samuti vajaduse kohta koolitada töötajaid ja konsulteerida nõuetekohaselt sidusrühmadega, et tagada ühise ravikindlustusskeemi vastavus puuetega inimeste vajadustele.

Komisjon vastas, et vaatab läbi ühise ravikindlustusskeemi eeskirjad ja võtab meetmeid, et võtta järelmeetmeid enamiku ombudsmani soovitude suhtes.

Kuna komisjon on tema soovitusel nõustunud, lõpetab ombudsman strateegilise uurimise. Arvestades küsimuse olulisust, palub ta komisjonil esitada kuue kuu jooksul aruande soovitude rakendamise kohta. Ombudsman kinnitab ka oma soovitusel, et komisjon peab läbi vaatama oma 2004. aasta eeskirjad puuetega töötajate vajaduste rahuldamise kohta.

1. Tausta päring

1. Euroopa Liit on 2011. aasta jaanuaris jõustunud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni [1] osaline. ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohaselt on puuetega inimestel õigus kõrgeimale võimalikule tervislikule seisundile, diskrimineerimata puude alusel. Puuetega inimeste diskrimineerimine tervisekindlustusskeemide alusel on keelatud. [2]

2. 2015. aastal vaatas ÜRO puuetega inimeste õiguste komitee läbi ELi vastavuse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile ja soovitas, et *Euroopa Liit vaataks läbi oma ühise ravi- ja kindlustusskeemi, et katta põhjalikult puuetega seotud tervisevajadused viisil, mis on kooskõlas konventsiooniga*. [3]

3. Ühine ravikindlustusskeemi (JSIS) on tervisekindlustusskeem, mis hõlmab ELi töötajaid ja nende pereliikmeid. ELi personalieeskirjade [4] kohaselt hüvitatakse ravikulud sõltuvalt erinevatest teguritest kas 80 %, 85 % või 100 % ulatuses. Tõsisteks tunnistatud haiguste ravi hüvitatakse 100 % ulatuses.

4. Komisjon on vastu võtnud üldised rakendussätted, mis reguleerivad ravikulude hüvitamist ühise ravikindlustusskeemi alusel. [5] Üldiste rakendussätete kohaselt on haigus määratletud kui „raske“, kui see i) põhjustab oodatava eluea lühendamist, ii) on tõenäoliselt välja tõmmatud, iii) nõuab agressiivseid diagnostilisi ja/või raviprotseduure ja iv) kui see hõlmab raske puude olemasolu või riski. [6]

5. ELi kohtupraktika kohaselt on need neli kriteeriumi kumulatiivsed [7] : need kõik peavad olema täidetud, et mis tahes haigust saaks pidada „tõsiseks“. Samal ajal mõjutab ühe kriteeriumi hindamine tõenäoliselt seda, kuidas teisi hinnatakse [8] .

6. Ombudsman sai kolm kaebust puudega töötajatelt või puudega lastelt selle kohta, et komisjon ei tunnustanud neid puuet ühise ravikindlustusskeemi raames tõsiste haigustena. Kuna juhtumid osutasid võimalikule süsteemsele probleemile, otsustas ombudsman algatada strateegilise uurimise.

2. Strateegiline uurimine

7. 2016. aasta mais algatas ombudsman uurimise, küsides komisjonilt, kuidas ta kavatseb võtta järelmeetmeid seoses ÜRO komitee lõppjärelausega ühise ravikindlustusskeemi kohta ning kas ta kavatseb kehtestada puuetega inimeste jaoks eraldi kriteeriumid ja/või erisätted. Pärast komisjoni vastust kohtus ombudsmani uurimisrühm juhtumi arutamiseks komisjoni esindajatega.

8. Seejärel konsulteeris ombudsman konkreetsete sidusrühmade rühmaga küsimustes, mille ta oli uurimise seisukohast oluliseks pidanud [9] . Ombudsman esitas aruande oma konsultatsiooni tulemuste kohta.

9. Ombudsman leidis, et komisjoni suutmatuse võtta tõhusaid meetmeid vastuseks ÜRO komitee soovitusel kujutab endast haldusomavoli. 2018. aasta juulis esitas ta komisjonile soovitusel sellega tegeleda. Ta esitas komisjonile ka viis parandusettepanekut. Komisjon vastas

ombudsmanile 2019. aasta jaanuaris. [10]

Ombudsmani soovitus

10. Oma strateegilise uurimise põhjal jõudis ombudsman järgmisele **järeldusele** :

Komisjoni suutmatust võtta tõhusaid meetmeid vastuseks ÜRO komitee 2. oktoobri 2015. aasta soovitusele vaadata läbi ühine raviskeem kujutab endast haldusomavoli.

11. Ombudsman soovitas :

Komisjon peaks viivitamata kehtestama ülesande vaadata läbi üldised rakendussätted (mis reguleerivad ühise ravikindlustusskeemi toimimist), et tagada puuetega inimeste käsitlemine tulevikus ühise ravikindlustusskeemi raames viisil, mis on kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga. Üldiste rakendussätete läbivaatamiseks peaks komisjon kehtestama selge ajakava puuetega töötajate ja puudega ülalpeetavatega töötajate asjaomaste esindajatega konsulteerimiseks. Läbivaatamisprotsessis tuleks keskenduda ravikulude täieliku hüvitamise kriteeriumidele, kuid võib olla vaja kaaluda ka muid küsimusi.

12. Lisaks esitas ombudsman komisjonile viis soovitus selle kohta, kuidas parandada ühist ravikindlustusskeemi ja kuidas tulla toime puuetega inimeste laiemate vajadustega.

Ombudsman **tegi eelkõige ettepaneku** , et:

1) Komisjon peaks avaldama üldiste rakendussätete alusel hüvitatavate abiseadmete mittetäieliku loetelu.

2) Komisjon peaks läbi viima hindamise, et teha mitteammendaval viisil kindlaks puudega seotud mittemeditsiinilised vajadused. Komisjon peaks algatama menetluse, millega tagatakse, et ELi töötajate – ja nende perekondade – mittemeditsiiniliste vajadustega tegeletakse rahuldaval viisil, eraldades piisavalt vahendeid ja tehes seda asjakohases raamistikus ELi institutsioonide sotsiaalkavade raames.

3) Komisjon peaks vaatama läbi oma kehtivad eeskirjad, mis käsitlevad mõistlikke abinõusid puuetega töötajate jaoks, võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätteid.

4) Kui seda veel ei toimu, peaks komisjon tagama, et erikoolitus selle kohta, kuidas puuet käsitleda, on osa induktsooniprogrammist nii sellega seotud küsimustega tegelevatele töötajatele kui ka juhtkonna tasandil töötavatele töötajatele.

5) Komisjon peaks looma korrapäraseid kontakte ELi töötajate ühendustega, kellel on puudega pereliikmed, et saada tagasisidet ühise ravikindlustusskeemi ja puuetega inimeste sotsiaalkindlustusskeemide igapäevase kohaldamise kohta. Komisjon peaks ka

konsulteerima nende ühendustega sisukal, õigeaegsel ja struktureeritud viisil neid käsitlevate õigusaktide ja poliitika väljatöötamisel ja rakendamisel.

Komisjoni vastus ombudsmani soovitusele

13. Seoses soovitusega märkis komisjon, et „raske haiguse“ kindlaksmääramise kriteeriumide suhtes kohaldatav paindlik lähenemisviis tähendab seda, et praktikas hüvitatakse märkimisväärne osa puudega seotud meditsiinilistest kuludest juba täielikult. Nõukogu nõustus siiski, et oleks soovitatav vaadata läbi üldised rakendussätted, et muuta see paindlik lähenemisviis ametlikuks, ning võttis endale kohustuse seda teha. Samuti kohustus komisjon konsulteerima kõigi asjaomaste sidusrühmadega [11] .

14. Komisjon märkis, et mis tahes muudatus üldistes rakendussätetes on seotud ravikuludega ja selles tuleb arvesse võtta ühise ravikindlustusskeemi pikaajalist rahalist jätkusuutlikkust.

15. Seoses esimese ettepanekuga , et komisjon peaks avaldama loetelu abivahenditest, mida saab ühise ravikindlustusskeemi alusel hüvitada, märkis komisjon, et ta kaalub, kuidas kõige paremini avaldada oma veebisaidil mittetäielik loetelu abivahenditest, mida saab ühise ravikindlustusskeemi alusel tagasi maksta.

16. Vastuseks teisele ettepanekule teatas komisjon, et ta konsulteerib teiste ELi institutsioonidega selle üle, kuidas vaadata läbi praegused suunised puudega töötajate või puudega pereliikmete mittemeditsiiniliste vajadustega tegelemiseks, võttes arvesse igas institutsioonis kättesaadavaid rahalisi vahendeid. Komisjon ütles, et pooldab nende töötajate laste koolikulude täielikku hüvitamist, kes peavad oma puude tõttu erikoolis käima. Komisjon märkis siiski, et ta ei pea vajalikuks koostada ülevaadet puudega seotud mittemeditsiinilistest kuludest ning et ta juba püüab pakkuda optimaalset toetust iga juhtumi puhul eraldi.

17. Kolmanda soovituse osas leidis komisjon, et ei ole vaja läbi vaadata oma eeskirju puuetega töötajate vajaduste rahuldamise kohta. Komisjon püüab juba parandada puuetega seotud küsimuste alast teavitamist ja töötajate koolitamist ning püüab tagada järjepideva ja kooskõlastatud lähenemisviisi puuetega töötajate vajaduste rahuldamiseks. Kui eeskirjad tuleks tulevikus läbi vaadata, tuleks seda teha puuetega töötajatega konsulteerides.

18. Seoses neljanda soovitusega märkis komisjon, et ta kavatseb uutele juhtidele korraldada spetsiaalseid koolituskursusi puuetega tegelemise kohta. Samuti on see parandanud juhtidele kättesaadavat teavet puute ja puuetega töötajate vajaduste rahuldamise sisepoliitika kohta. Ta lisas, et esimene kontaktpunkt uute puudega töötajate või puudega pereliikmete jaoks on koolitatud spetsialiseerunud sotsiaalassistent. Sotsiaalassistenti ülesanded hõlmavad mitmesuguseid küsimusi, sealhulgas menetlusküsimusi, erivajaduste rahuldamist ja erivajadustega laste koole. Assistent on osa spetsiaalsest meeskonnast, kes tegeleb rahalise toetusega, mis on seotud puudega töötajatega või kellel on puudega pereliikmed.

19. Vastuseks viiendale ettepanekule ütles komisjon, et kõiki meetmeid arutatakse alati

personalieeskirjades sätestatud foorumitel, mis tähendab, et kaasatud on töötajate esindajad, sealhulgas puuetega töötajad. Ta märkis, et konsulteerib puuetega seotud küsimustes ka võrdsete võimaluste ühiskomiteega (COPEC) ning et selle asjaomastel talitustel [12] on regulaarsed kontaktid puuetega töötajate või puudega pereliikmete ühendustega. Ta lisas, et on hiljuti loonud ühtse kontaktpunkti töötajate päringute jaoks, mis käsitlevad puuetega seotud meditsiinilisi ja mittemeditsiinilisi küsimusi. See toetab töötajaid, kellel on raskusi oma elukohaliikmesriigi ametiasutuste juurdepääsuga olemasolevatele toetuskavadele.

Ombudsmani hinnang pärast soovitusel esitamist

20. Ombudsman tervitab komisjoni vastust ja on rahul, et üldiselt nõustub ta tema soovitusel ja enamiku tema ettepanekutega.

21. Soovitusel seoses tervitab ombudsman **komisjoni** võetud kohustust algatada menetlus üldiste rakendussätete võimalikult kiireks läbivaatamiseks, eelkõige seoses kriteeriumidega, mille alusel määratakse kindlaks, millised kulud hüvitatakse täielikult. See küsimus on väga oluline, et tagada puuetega inimeste õiguste austamine.

22. Ombudsman hindab, et tegemist on keerulise protsessiga, mis hõlmab paljusid eri osapooli. Pidades silmas, et üks kaebustest, mille ta selle kohta sai, esitati 2014. aastal, julgustab ta komisjoni tegema kõik endast oleneva, et menetlus viidaks lõpule võimalikult kiiresti.

23. Ombudsman tervitab komisjoni võetud kohustust konsulteerida COPECi ja puuetega töötajate ühendustega või puudega pereliikmetega. Komisjon peaks tagama, et nende ühendustega konsulteeritakse **kogu selle protsessi jooksul sisukalt ja õigeaegselt**. Komisjon peaks neid ühendusi juba praegu teavitama sellest, kuidas nendega konsulteeritakse.

24. Arvestades küsimuse olulisust, jälgib ombudsman, kuidas komisjon oma soovitusel rakendab. Seetõttu palub ta komisjonil esitada kuue kuu jooksul aruanne tehtud oluliste edusammude kohta.

25. Ombudsman tervitab asjaolu, et komisjon töötab välja, kuidas kõige paremini avaldada oma veebisaidil mittetäielik loetelu abivahenditest, mis on ühise ravikindlustusskeemi alusel hüvitatavad (**esimene soovitus**). Ta nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks seda tööd nii kiiresti kui võimalik.

26. Ombudsman tervitab komisjoni võetud kohustust konsulteerida teiste ELi institutsioonidega sotsiaalabi kava käsitlevate kehtivate suuniste läbivaatamisel, võttes arvesse igas institutsioonis kättesaadavaid eelarvevahendeid (**teine soovitus**). Ombudsman kordab oma seisukohta, et asjakohasem oleks teha sel eesmärgil kättesaadavaks eraldi eelarverida, mis on ühine kõigi ELi institutsioonide jaoks. Ta nõuab tungivalt, et komisjon võtaks seda suuniste läbivaatamisel arvesse. Lisaks mõistab ombudsman komisjoni väidet, et isegi kui ta esitab ülevaate puuetega inimeste mittemeditsiinilistest vajadustest, võib siiski olla parem käsitleda neid vajadusi igal üksikjuhul eraldi.

27. Mis puudutab koolikulusid, siis 2018. aasta detsembris tõstatas ombudsman koos komisjoni presidendiga küsimuse nende töötajate laste koolikulude täieliku katmise kohta, kes peavad puude tõttu erikoolis käima. [13] Ta märgib rahuloluga, et eelarve ja personali volinik teatas 2019. aasta jaanuaris, et komisjon katab need tasud täielikult ja võtab juhtrolli asjakohaste suuniste muutmisel selle kohta, kuidas teised institutsioonid sellega tegelevad.

28. Ombudsman tervitab komisjoni võetud kohustust vaadata läbi uute juhtide sissejuhatav kursus, et rahuldada puudega töötajate või puudega pereliikmete vajadusi (**neljas soovitus**). Koolitus juhtkonna tasandil on väga oluline, kuna kohalikud juhid teevad tavaliselt otsuseid selle kohta, kuidas rahuldada puuetega töötajate vajadusi. Ombudsman tervitab ka asjaolu, et komisjonil on koolitatud sotsiaalassistent, et toetada puudega töötajaid või puudega pereliikmeid. Ta nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et kõik puuetega seotud küsimustega tegelevad töötajad saaksid oma sissejuhatava programmi ajal vajaliku koolituse.

29. Viienda ettepaneku osas tervitab ombudsman ühtse kontaktpunkti loomist puuetega seotud meditsiiniliste ja mittemeditsiiniliste küsimuste uurimiseks. Lisaks märkis komisjon, et tema asjaomastel talitustel on regulaarsed kontaktid puuetega töötajate ühendustega ja puudega ülalpeetavatega töötajatega. Ombudsman rõhutab, et on oluline, et komisjon kohtuks nende ühendustega korrapäraselt, et saada nende tagasisidet puuetega seotud küsimuste kohta.

30. Ombudsman avaldab kahetsust, et komisjon leiab, et ei ole vaja läbi vaadata oma eeskirju puuetega töötajate vajaduste rahuldamise kohta (**kolmas soovitus**). Komisjon võttis praegused eeskirjad vastu 2004. aastal, samas kui ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon jõustus 2011. aastal. ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohaselt peavad pooled võrdõiguslikkuse edendamiseks ja diskrimineerimise kaotamiseks võtma kõik asjakohased meetmed, et tagada puuetega töötajate vajadustele „mõistlike abinõude“ pakkumine. [14] Ombudsman on seisukohal, et see eeldab asjakohase raamistiku loomist puuetega töötajate vajaduste rahuldamiseks esitatud taotluste käsitlemiseks selgel, õiglasel ja järjepideval viisil.

31. Vastuseks konsultatsiooni käigus tõstatatud küsimusele märkis komisjon, et kuigi asjaomase isiku esimene kontaktpunkt on otsene juht, käsitletakse taotlusi järjepidevalt, sest konsulteeritakse personali peadirektoraadiga. Kuigi ombudsman ei ole leidnud tõendeid selle kohta, et see praktikas nii ei ole, ei ole kohaldatavates eeskirjades sätestatud vajadust konsulteerida kõigil juhtudel personali peadirektoraadiga [15] .

32. Ombudsman kutsub komisjoni tungivalt üles toetama laiemat lähenemisviisi seoses võimalike meetmetega, mida saab võtta puuetega töötajate vajaduste rahuldamiseks. Selleks võiks komisjon tugineda ombudsmani konsultatsiooni käigus esitatud märkustele.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi järgmise järeldusega:

Ombudsman tervitab asjaolu, et komisjon nõustus tema soovitusel ja reageeris enamikule tema soovitustele positiivselt. Arvestades küsimuse olulisust, jälgib ta tähelepanelikult, kuidas komisjon tema soovitusi rakendab. Seetõttu palub ta komisjonil anda kuue kuu jooksul aru tehtud olulistest edusammudest.

Ombudsman kinnitab kolmandat soovitusi, mille ta esitas oma 16. juuli 2018. aasta soovitusel.

Komisjoni teavitatakse sellest otsusest.

Emily O'Reilly Euroopa Ombudsman Brüssel, 4.4.2019

[1] ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon võeti vastu 13. detsembril 2006 ja kiideti ELi nimel heaks nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsusega 2010/48:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> [Linki].

[2] ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikkel 25 „Tervis“.

[3] ÜRO asjaomase komitee 2. oktoobri 2015. aasta lõppjärelused seoses puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamisega ELi poolt, punkt 87:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2FC%2FEU%2FCO%2F [Linki]

[4] Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ametnike personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste artikkel 72:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1549272035601&uri=CELEX:01962R0031-20190101> [Linki].

[5] Komisjoni otsus, millega kehtestatakse ravikulude hüvitamise üldised rakendussätted, mis jõustusid 1. juulil 2007: http://ec.europa.eu/pmo/tender/06_annexe6_dge_en.pdf [Linki].

[6] Üldiste rakendussätete III jaotise 5. peatükk.

[7] Avaliku Teenistuse Kohtu 18. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas F-10/07: *Botos vs. komisjon*, punktid 41–44

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=5AB5024E8A3143458C5D4E0B7C07D854?text=&do> [Linki].

[8] Avaliku Teenistuse Kohtu 28. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas F-23/10: *Allen vs. komisjon*, punkt 79

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=110181&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&fromDoc=110181&fromPage=1>
[Linki].

[9] Ombudsman saatis küsimused, mida ta oli uurimise seisukohast oluliseks pidanud ja mille kohta ta kavatses teha komisjonile ettepanekuid, et: – Euroopa Parlamendi puuetega inimeste tugirühm, kuhu kuuluvad Euroopa Parlamendi töötajad, kellel on puue või kes hooldavad puudega pereliiget või kellel on tööalane huvi puuetega seotud küsimuste vastu;

– Euroopa Komisjoni puuetega inimeste tugirühm, mis on komisjoni ja teiste ELi institutsioonide töötajate ühendus, kes vastutab puudega või arengu hilinemisega isiku eest;

– puudega töötajate ühendus Euroopa Komisjonis, kuhu kuuluvad puudega või pikaajalise tervisliku seisundiga töötajad; ja

– Euroopa Puuetega Inimeste Foorum (EDF), mis on valitsusväline organisatsioon, mis ühendab puuetega inimeste esindusorganisatsioone kogu Euroopast.

Ombudsman sai ka kaks spontaanset individuaalset vastust.

[10] Kõik uurimisega seotud dokumendid, sealhulgas ombudsmani kiri komisjonile strateegilise uurimise algatamise kohta, konsultatsiooniaruanne ja ombudsmani soovitus on kättesaadavad aadressil: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/65814> [Linki].

[11] sealhulgas ühise ravikindlustusskeemi institutsioonidevaheline korralduskomitee, personalieeskirjade komitee, võrdsete võimaluste ühiskomitee (COPEC), personalikomitee, ametiühingud ja puuetega töötajate esindajad või kellel on puudega pereliikmed.

[12] Ta mainis eelkõige oma personali- ja turvalisusküsimuste peadirektoraati ning palgaametit.

[13] Strateegiline algatus, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni

ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon ja Euroopa koolid (SI/4/2018/EA):
<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/108659> [Linki].

[14] ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 5 lõige 3.

[15] Komisjoni 2004. aasta otsuse artikli 7 kohaselt uurib komisjoni meditsiiniteenistus erivajaduste rahuldamise taotluse korral koostöös puuetega inimeste tööhõive hea tava eeskirja sätete kohaselt määratud spetsialistiga, kas see on võimalik ja kuidas seda teha. Komisjoni brošüüri mõistlike abinõude kohta on siiski märgitud, et „sageli võib järelevalveprotsessi olla tihedalt kaasatud asjaomane personaliteenistus (sealhulgas konkreetsete IKT-vahendite kohalik personal) ja muud teenused (nt OIB, OIL, meditsiiniteenistus jne).

